

ред. М.П. Денисенка, Л.І. Михайлової. Суми : Університетська книга, 2008. 1050 с.

4. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент : навч. посіб.; за ред. В. О. Василенко. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 440 с.

5. Федулова Л. Технологічна готовність економіки України до нових викликів в умовах відсутності технологічної політики. *Економіка України*. 2010. № 9. С. 12–25.

УДК 005.8:330.33

Батенко Л.П.

к. е. н., професор, професор кафедри менеджменту, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

РОЛЬ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ЦІРКУЛЯРНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ

Розвиток циркулярної економіки, або економіки замкнутого циклу, як відомо, базується на принципах 3R [1]:

- 1) Reduce (скорочення), що означає зменшення використання ресурсів для виробництва товарів та послуг, надання переваг відновлюваним матеріалам;
- 2) Reuse (повторне використання), тобто максимально ефективно використання продуктів;
- 3) Recycle (переробка), що передбачає переробку відходів, побічних або вже неприйнятних для використання продуктів.

Зрозуміло, що перехід до моделі циркулярної економіки потребує як від окремих підприємств, так і вертикально інтегрованих галузей суттєвих зрушень в розробці нових матеріалів, дизайні та конструкційних рішеннях щодо нової продукції, технологічних процесів її виробництва та умов використання та повторної переробки. Всі ці виклики, з одного боку, генерують потребу у великій кількості відповідних інноваційних проєктів, а з іншого – вимагають пришвидшення цих процесів та забезпечення їх результативності з огляду на критичний стан економіки і довкілля, суттєві кліматичні зміни, додаткові обмеження, що виникають внаслідок пандемії COVID – 19. Це, в свою чергу, зумовлює необхідність професійного підходу до реалізації різноманітних проєктів, пов'язаних з широким колом питань запровадження моделі циркулярної економіки, тобто надзвичайно гостро постає завдання ефективного використання сучасного інструментарію проєктного менеджменту.

Проєктний менеджмент як наука і професійна діяльність відповідних фахівців все ще не отримав належного визнання у вітчизняних сферах матеріального виробництва та надання послуг. Для значної кількості

українських підприємств він залишається terra incognita, а різноманітні проекти де-факто реалізуються через славнозвісний «план заходів», покладаючись на здоровий глузд та практичний досвід задіяних виконавців і керівників. Навіть при наявності певних елементів управління проектами у сучасному його розумінні лише обмежена кількість наших суб'єктів господарювання може засвідчити запровадження в їхній діяльності системи управління проектами.

Що вміщує в себе це поняття і чому наявність системи управління проектами на підприємстві є важливою передумовою забезпечення переходу на циркулярну модель економіки?

Оскільки система - це сукупність взаємопов'язаних елементів, що діють разом синергетично для досягнення набору цілей [2], то основними елементами системи управління проектами (СУП) розглядають об'єкти, суб'єкти і процеси управління, що підтримуються відповідним програмним забезпеченням.

До об'єктів СУП відносять проекти, програми і портфелі проектів і програм; суб'єктами виступають проектний комітет, офіс (відділ) управління проектами, а також ключові стейкхолдери кожного проекту/програми (замовник, куратор, менеджер проекту). Основні процеси управління проектами, спрямовані на досягнення основних цілей проектного трикутника (обсяги, час, бюджет), реалізуються за допомогою цілого набору інструментів, що саме і складають сферу цієї галузі знань і професійної підготовки проектних менеджерів.

Всі ці елементи СУП мають бути прописані у відповідному корпоративному положенні/стандарті з управління проектами. Це дає змогу, по-перше, свідомо і прозоро формувати портфель проектів, спрямованих на досягнення цілей по переходу підприємства на засади циркулярної економіки, зважаючи на наявні ресурси і можливості. По-друге, завдяки наявності СУП краще вирішуються питання визначення пріоритетності проектів, що вкрай важливо при розподілі обмежених фінансових і людських ресурсів.

По-третє, упорядкування функцій, завдань, повноважень і відповідальності суб'єктів управління проектами, програмами, портфелем допомагають більш чітко керувати всіма основними процесами, забезпечувати належну взаємодію і командну роботу всіх задіяних підрозділів. По-четверте, описані процеси, процедури, створені шаблони документів, що відображаються у даному стандарті/положенні по управлінню проектами, дозволяють вести проекти в узгоджених форматах, що сприяє їх ефективному виконанню, в тому числі в контексті переходу компаній на модель циркулярної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гурочкіна В. В., Будзинська М. С. Циркулярна економіка: українські реалії та можливості для промислових підприємств. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2020. Вип. 5. – Режим доступу: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/394/556>
2. Badiru A. Project Management Systems, Principles, and Applications, Second Edition.- CRC Press, Taylor & Francis Group, 2019. – 515 с.

УДК 811.111'373 :338.1 : 378.2

Бондаренко О.М.¹

¹доцент кафедри теорії та практики перекладу. НУ «Запорізька політехніка», Україна

ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

З кожним роком все більше ми відчуваємо необхідність пристосовувати застарілу економічну систему країни під кращі світові стандарти. Це обумовлено загальносвітовою тенденцією до глобалізації та розподіленню виробництва. Застарілі підходи до економіки призводять до великих неефективних витрат на виробництво та споживання, що неминуче веде до виснаження ресурсної бази людства. Поняття циркулярної економіки не є новим в наукових колах, але досі не набуло належного практичного втілення на всіх рівнях суспільної активності.

Кажучи про конкурентоспроможність вищого навчального закладу, перш за все мається на увазі швидкість реагування на зміни запитів з боку роботодавців і студентів, конкурентоспроможність фахівців, яких готує вищий навчальний заклад. Неможливо досягти бажаної компетентності майбутніх фахівців без належного рівня знань англійської мови.

Навчаючи англійській мові майбутніх дизайнерів, економістів, спеціалістів з міжнародної економічних відносин, ми вважаємо за потрібне знайомити студентів з принципами циркулярної економіки для застосування у майбутньої діяльності. Враховуючи індустріальний характер регіону та наявність підприємств з застарілими технологіями виробництва, популяризація концепції циркулярної економіки в процесі вивчення іноземної мови є важливим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємств регіону у майбутньому.

Лексичні одиниці галузі циркулярної економіки походять з англійської як мови міжнародного спілкування і науки. Екологічна обізнаність бізнесу має назви *eco-anxiety* або *eco-efficiency*. Лексична одиниця *ecolonomics* (*ecology* + *economics*) використовується для